

6 november 2012

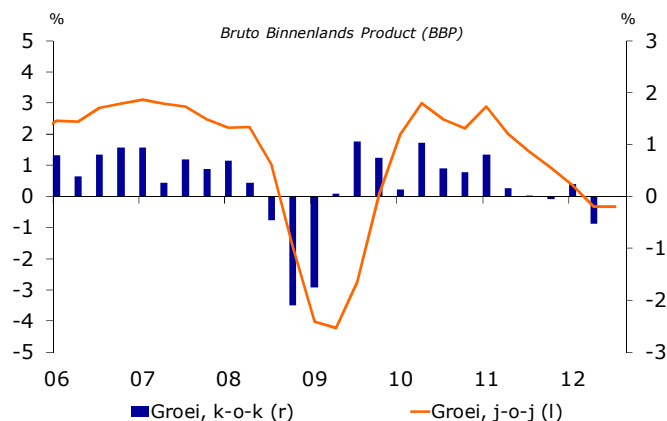
Grillig kwartaalpatroon riekt naar recessie

jaar op jaar mutatie in %	'11	'12	'13
Bruto binnenlands product	1,8	-¼	½
Particuliere consumptie	0,2	-¾	-¼
Overheidsconsumptie	0,8	0	¼
Private investeringen	4,1	-¼	1½
Uitvoer goederen en diensten	5,5	½	2
Invoer goederen en diensten	5,7	0	1½
Consumentenprijzen	3,5	2¾	2
Werkloosheid (%)	7,2	7¼	7½
Begrotingssaldo (% BBP)	-3,9	-3¼	-2½
Staatsschuld (% BBP)	97,8	99	99

Bron: Reuters EcoWin, Rabobank

Hoewel de eerste raming van het BBP-cijfer in 12K3 laat zien dat een technische recessie wederom is voorkomen, vertoont de Belgische economie op dit moment veel tekenen van een recessie. Hoewel de industriële productie recent een vermoedelijk tijdelijke opleving kende, voorspelt de nog altijd zwakke binnenlandse en buitenlandse vraag voorlopig weinig goeds. Diverse indices tonen een verslechtering van het sentiment in september en oktober. Wij verwachten voorlopig nog geen terugkeer naar groei, hetgeen weerspiegeld zal worden in aanhoudende zwakte op de arbeidsmarkt. Een positief signaal is dat beleggers zich minder zorgen lijken te maken over de Belgische overheidsfinanciën.

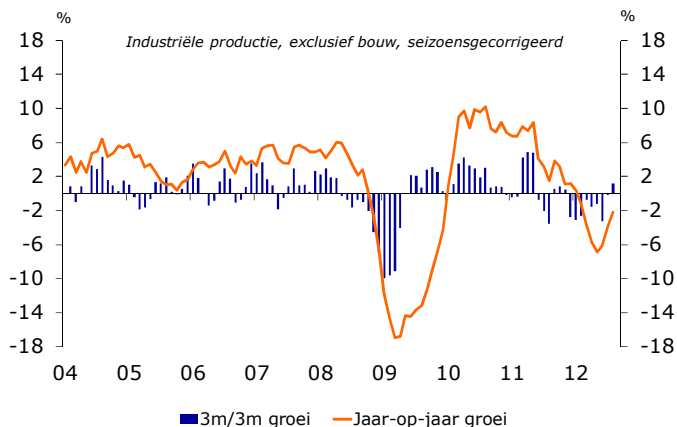
BBP vlak in derde kwartaal

Bron: Reuters EcoWin

De eerste raming van het BBP-cijfer in 12K3 laat stagnatie zien. De groeibijdragen van de verschillende bestedingscomponenten zijn nog niet bekend. In de maanden juli en augustus ontwikkelden zowel de Belgische export als de wereldhandel zich teleurstellend, waardoor een verbetering van de bijdrage van de netto uitvoer in 12K3 ten opzichte van 12K2 (+0,4%-punt) onwaarschijnlijk is. Aangezien wij weinig aanleiding zien voor een sterk herstel van de binnenlandse vraag exclusief voorraden, vermoeden wij dat de verbetering van het kwartaalcijfer voor een belangrijk deel is gedreven door voorraadvorming. Voorraad afbouw droeg in 12K2 zeer negatief bij (-0,5%-punt) aan het kwartaalcijfer.

Opmerkelijke opleving industriële productie

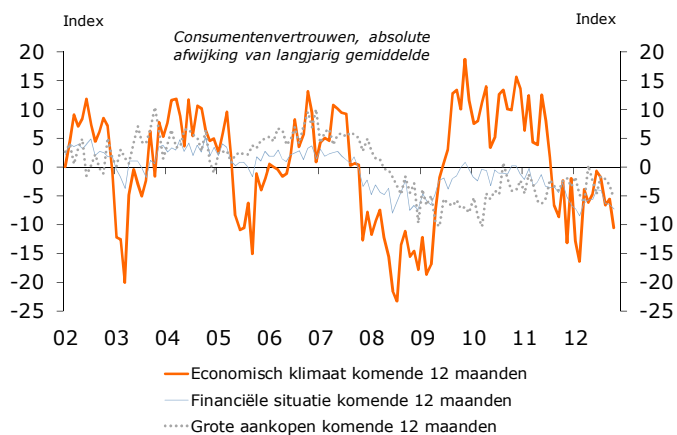
Bron: Reuters EcoWin

De opmerkelijke opleving van de industriële productie (IP) in de maanden juli (+2,8% m-o-m) en augustus (+2,6% m-o-m) ondersteunt ons vermoeden van voorraadopbouw in die maanden. In augustus groeide de IP 3m/3m voor het eerst sinds november vorig jaar. Echter, in de maanden september en oktober verslechterde het producentenvertrouwen in de maakindustrie alweer en zij bevindt zich nog altijd op een laag niveau. Met name de sub indices van de order- en productieverwachting zakten in deze maanden weg. De recente groeicijfers verbeteren weliswaar de fors weggezakte bezettingsgraden in de maakindustrie, maar lijken vooralsnog geen voortekenen van een duurzaam herstel.

Conjunctuurbeeld België

6 november 2012

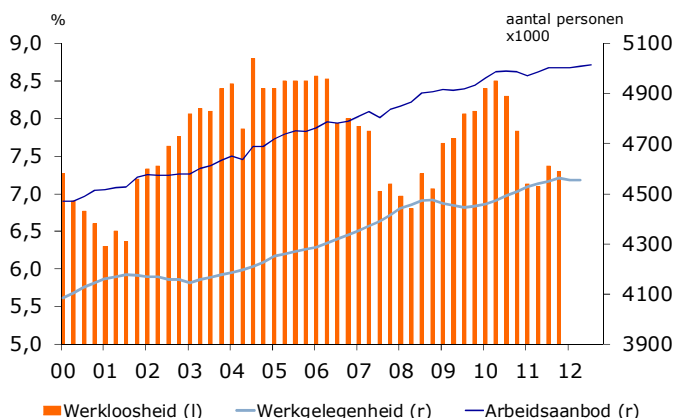
Consument nog altijd geen schim van zichzelf

Bron: Reuters EcoWin

Belgische huishoudens lijken de knip van hun portemonnee nog niet te hebben gevonden. De particuliere consumptie bevond zich medio 2012 nog altijd 2,4% boven het pre-crisis niveau van medio 2008, maar noteerde krimp in vijf van de afgelopen zes kwartalen. Wij verwachten dat de straffe bezuinigingsagenda en zwakte op de arbeidsmarkt de consument voorlopig terughoudend zal houden. Getuige de ontwikkeling van het consumentenvertrouwen denkt de consument daar hetzelfde over. Na een korte opleving in de zomermaanden zakte de index (EC) fors weg in oktober, met name op de sub indices economisch klimaat, grote aankopen en werkloosheidsverwachting.

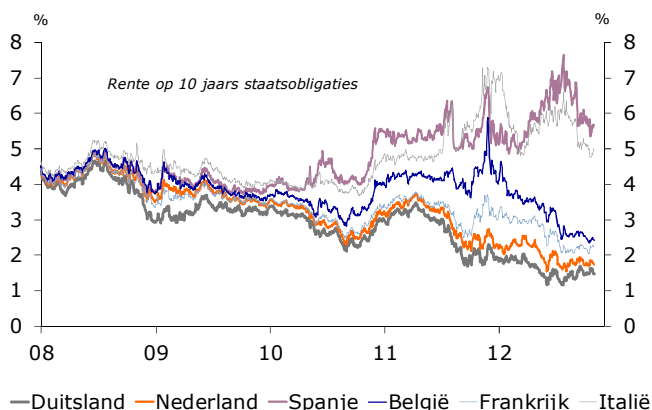
Herstel werkgelegenheid stopt

Bron: Reuters EcoWin

Het vlotte herstel van de Belgische arbeidsmarkt sinds de crisis van 2008/09 lijkt gestopt. De werkgelegenheid kromp in de eerste twee kwartalen van het jaar voor het eerst sinds 2009. Omdat het arbeidsaanbod min of meer stagneerde, resulteerde dit in oplopende werkloosheid. Gegeven de zwakke economische vooruitzichten verwachten wij niet dat de banencreatie sterk genoeg zal zijn om de werkloosheid (7,4% in september) de komende tijd omlaag te drukken. De bezuinigingen op het ambtenarenapparaat werken in dit opzicht ook niet mee. Ondernemer enquêtes ondersteunen ons beeld; de werkgelegenheidsverwachting –zowel voor diensten als industrie– zakte fors de afgelopen maanden.

Rente naar historisch laag niveau

Bron: Reuters EcoWin

De forse winst van oppositiepartij N-VA in de regionale verkiezingen toont de wens van Vlaamse kiezers voor grotere financiële autonomie voor de gewesten. Hoewel dit op termijn de stabiliteit van de regering kan aantasten, is deze momenteel druk met de vertraagde begroting voor 2013. De onderhandelingen over de inspanning van €3,7 mrd om het tekort volgend jaar terug te dringen tot 2,15%-BBP verlopen voornamelijk moeizaam. Daarbij is de groei-aanname van 0,7% in 2013 optimistisch te noemen. Beleggers maken zich echter weinig zorgen. De rente op 10-jaars staatspapier staat op een historisch laag niveau van 2,4%. Ook het renteverhaal met Duitsland is het afgelopen jaar fors afgekomen.

www.rabobank.com/economie

Michiel Verduijn
Tel. 030 - 2130522
M.P.Verduijn@rn.rabobank.nl